

PODSTAWOWE INFORMACJE O ŚWIADCZENIACH Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łanach Wielkich od 2008 roku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.).

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów środkami finansowanymi z budżetu państwa. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w skrócie: świadczenia z FA) oraz ich wypłata następują na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej lub w ośrodku pomocy społecznej, jeżeli w danej gminie ośrodek ten realizuje świadczenia z FA. Prawo do świadczeń ustala się na okres świadczeniowy trwający 12 miesięcy, tj. od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego, począwszy od miesiąca wpływu wniosku do organu właściwego, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Świadczenia z FA wypłacane są w okresach miesięcznych.

Komu przysługują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a komu nie

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują obywatelom polskim, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z FA, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Świadczenia z FA przysługują także cudzoziemcom, jeżeli przepisy szczegółowe tak stanowią.

Osobą uprawnioną do świadczeń z FA jest dziecko, które jest uprawnione do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja alimentów okazała się bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 lat, a w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia 25 lat. W przypadku gdy dziecko posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenia z FA przysługują bezterminowo.

Świadczenia z FA nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej oraz osobie, która zawarła związek małżeński.

Tytuł wykonawczy

Tytułem wykonawczym jest podlegające wykonaniu orzeczenie sądu zasądzające alimenty, postanowienie sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu zawierającego treść ugody sądowej lub ugody zawartej przed mediatorem.

Bezskuteczność egzekucji

Jednym z warunków przyznania świadczeń z FA jest m.in. bezskuteczność egzekucji alimentów. Oznacza to, że w okresie dwóch miesięcy przed złożeniem wniosku o ustalenie prawa do FA nie została wyegzekwowana pełna należność z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Zaświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji wystawia organ prowadzący postępowanie egzekucyjne (komornik). Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu: braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika za granicą. W tej sytuacji do wniosku o ustalenie prawa do FA należy dołączyć informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o nie podjęciu tych czynności z powodów wymienionych powyżej.

Kryterium dochodowe

Świadczenia z FA przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł (netto). Podstawą ustalenia prawa do świadczeń z FA na dany okres są dochody z roku kalendarzowego poprzedzającego okres świadczeniowy.

Wysokość świadczeń z FA

Świadczenia z FA przysługują w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów, ale nie mogą wynieść więcej niż 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Terminy składania wniosków

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od 1 sierpnia. W przypadku złożenia wniosku wraz z dokumentami na nowy okres świadczeniowy do 31 sierpnia, ustalenie prawa do FA oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do 31 października. Natomiast w przypadku złożenia wniosku wraz z dokumentami od 1 września do 31 października, ustalenie prawa do świadczeń z FA oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do 30 listopada.

Wymagane dokumenty

Wniosek o ustalenie prawa do FA powinien zawierać dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu.

Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z FA należy dołączyć odpowiednio:

1) dokumenty poświadczające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:

- a) zaświadczenia z urzędu skarbowego albo oświadczenia o dochodzie członków rodziny podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c i 30e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, uzyskanym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,
- b) oświadczenia członków rodziny rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne o dochodzie osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,
- c) oświadczenia członków rodziny o dochodzie niepodlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,
- d) zaświadczenia albo oświadczenia członków rodziny zawierające informację o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,
- e) zaświadczenie właściwego organu gminy, nakaz płatniczy albo oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,
- f) umowę dzierżawy, w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- g) umowę zawartą w formie aktu notarialnego, w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną,

h) przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość zapłaconych alimentów, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani wyrokiem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny,

i) w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem:

– zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów lub

– informację właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą,

j) dokument określający datę utraty dochodu oraz miesięczną wysokość utraconego dochodu;

k) dokument określający wysokość dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był osiągany, w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy,

l) dokument określający wysokość uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty, w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy;

2) inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń:

a) dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej,

b) zaświadczenie albo oświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej,

c) odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną

d) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji alimentów zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów albo oświadczenie o bezskuteczności egzekucji alimentów;

e) informacje właściwego sądu lub właściwej instytucji o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności w szczególności w związku z: brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika za granicą,

f) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności osoby uprawnionej,

g) orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej,

h) kartę pobytu, w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;

3) inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń.

Formularze wniosków, zaświadczeń i oświadczeń niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń FA udostępnione są w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łanach Wielkich.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Wywiad alimentacyjny i oświadczenie majątkowe

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do alimentów może złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, dołączając zaświadczenie komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej lub w ośrodku pomocy społecznej, jeżeli w danej gminie ośrodek ten realizuje świadczenia z FA.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela występuje „z urzędu” z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego do organu właściwego dłużnika tj. urzędu gminy lub miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego albo do ośrodka pomocy społecznej jeżeli w danej gminie ośrodek ten realizuje świadczenia z FA.

Po otrzymaniu w/w wniosku, organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem wywiad alimentacyjny, który ma na celu ustalenie sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, oraz odbiera od dłużnika oświadczenie majątkowe.

Zobowiązanie do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze zobowiązań alimentacyjnych z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

1. zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny, albo jako poszukujący pracy, w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
2. informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

Uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, lub odmówił:

1. złożenia oświadczenia majątkowego,
2. zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,
3. bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych

organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych zostaje wydana w wyżej omówionych przypadkach wobec dłużnika, który przez okres ostatnich 6 miesięcy nie wywiązywał się w żadnym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Wniosek o ściganie za przestępstwo niealimentacji i wniosek o zatrzymanie prawa jazdy

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu. Organ właściwy dłużnika informuje o działaniach podjętych wobec dłużnika oraz ich efektach komornika sądowego i organ właściwy wierzyciela.

Obowiązek zwrotu przez dłużnika świadczeń z FA wypłaconych osobie uprawnionej

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami. Decyzje w sprawie zwrotu przedmiotowych należności wydawane są po zakończeniu okresu świadczeniowego lub po uchyleniu decyzji przyznającej osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego.

W przypadku niedopełnienia zwrotu należności, podlegają one ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgłoszenie do biura informacji gospodarczej

W razie powstania u dłużnika zaległości z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego lub zaliczek alimentacyjnych, które wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, za okres dłuższy niż 6 miesięcy, organ właściwy wierzyciela przekazuje do biura informacji gospodarczej informację o powyższych zobowiązaniach.

Podstawa prawna: *ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228, z późn. zm.).*

